

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Громадянське суспільство та міський активізм

для студентів

галузь знань 05 - соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 – соціологія
освітній рівень магістр
освітня програма «Прикладна соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	заочна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	2, 3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: доц. Лариса ФОСТЕР

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник(и):

Лариса ФОСТЕР, к.соц.н., доцент, доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри соціальних структур та соціальних відносин

Олег МАЗУРИК

Протокол № 12 від «28» 06 2022р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «29» липня 2022 року №8

Голова науково-методичної комісії _____ Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. **Мета дисципліни** – формування знання про предмет, основні теоретичні напрямки, дослідницькі методи соціології громадянського суспільства, соціологічного аналізу урбаністичного руху та міського активізму.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. *Знати* основи соціологічного підходу до вивчення сучасних соціальних проблем, громадянського суспільства, суспільних рухів.

2. *Вміти* створювати презентації на семінарах, в масовій аудиторії.

3. *Володіти елементарними навичками* групової роботи та публічної дискусії.

3. **Анотація навчальної дисципліни:** навчальна дисципліна спрямована на вивчення особливостей соціологічного підходу до аналізу громадянського суспільства, урбаністичного руху, дослідження нових соціальних акторів, актуальних проблем міського активізму в Україні та світі.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

- формування соціологічного концептуального знання про громадянське суспільство;
- формування соціологічного концептуального знання про урбаністичний рух;
- ознайомлення з особливостями дослідження міста та громадських рухів;
- визначення сучасних тенденцій прояву міського активізму;
- аналіз специфіки урбаністичного руху в Україні.

Що спрямовано на формування наступних компетентностей:

- СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.
- СК06. Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями.

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1	Знати зміст сучасних соціологічних концепцій громадянського суспільства	Лекції, практичні, самостійна робота	Дослідницьке завдання	10
1.2	Знати зміст практичних соціологічних досліджень щодо форм прояву громадянської активності	Лекції, практичні, самостійна робота	Дослідницьке завдання	10
1.3	Знати методологічні підходи, щодо вивчення урбаністичного руху у сучасних суспільствах	Лекції, практичні, самостійна робота	Письмова самостійна робота	20
2.1	Вміти визначати та характеризувати актуальні тенденції розвитку урбаністичного руху	Лекції, практичні, самостійна робота	Письмова самостійна робота	20
3.1	Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані	Лекції, практичні, самостійна робота	Дослідницьке завдання	30
3.2	Демонструвати навички аргументованого представлення власної думки, компетентної та толерантної дискусії з опонентами	Лекції, практичні, самостійна робота	Дослідницьке завдання (захист)	10

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Результати навчання дисципліни (код)	Програмні результати навчання (назва)					
	1.1	1.2	1.3	2.1	3.1	3.2
ПРО2. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.		+		+	+	
ПРО7. Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей.	+		+			+

7. **Схема формування оцінки.**

7.1. **Форми оцінювання студентів:**

- **семестрове оцінювання:**

1. письмова самостійна робота – РН 1.3, РН 2.1 – *50/30 балів*.
2. дослідницьке завдання – РН 1.1., РН 1.2., РН3.1 – *30/15 балів*.
3. захист дослідницького завдання – РН 3.2 – *20/15 балів*.

- **підсумкове оцінювання: залік, 100/ 60 балів.** Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 60 балів* для отримання заліку обов'язково *підготувати і презентувати дослідницьке завдання*.

7.2. **Організація оцінювання:**

1. Письмова самостійна робота виконується під час вивчення тем 1-3.
2. Дослідницьке завдання виконується протягом семестру в рамках самостійної роботи і захищається протягом 4-6 тем.

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин		
		лекції	практичні	С/Р
СЕМЕСТР 2				
1.	Методологічні аспекти дослідження сучасної демократії	2		18
2.	Соціологічні виміри громадянського суспільства			20
3.	Громадянське суспільство в Україні		2	18
СЕМЕСТР 3				
4	Мобілізаційна структура громадського сектору міста			18
5	Практики міського активізму у сучасному світі		2	20
6	Урбаністичний рух в глобальному та українському контексті	2		18
Всього		4	4	112

Загальний обсяг *120 год.* в тому числі:

Лекції – *4 год.*

Практичні – *4 год.*

Самостійна робота - *112 год.*

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Гарві Д. Бунтівні міста. Від права на місто до міської революції. – К.: Медуза, 2021.
2. Соціологічні виміри громадянського суспільства в Україні / за наук. ред. О. Резніка. Київ: Інститут соціології НАН України, 2019. – С. 288.

Додаткова:

1. Резнік О. Суб'єкти громадянських практик як підґрунтя демократичного транзиту України / О.С. Резнік // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. – 2020. – №1. – С. 5-21.
2. Bridging across difference in contemporary (urban) social movements: territory as a catalyst: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21622671.2020.1799851/>
3. Cities and social movements: theorizing beyond the right to the city: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1068/a44301>
4. Degrowth 'from below'? The role of urban social movements in a post-capitalist transition: <https://sustainable.unimelb.edu.au/publications/research-papers/degrowth-from-below-the-role-of-urban-social-movements-in-a-post-capitalist-transition>
5. Della Porta D. Social Movements: An Introduction / Della Porta D., Diani M. – 2nd ed. – Malden : Blackwell Publishing, 2006. – P.223-248.
6. How Social Movements Do Culture: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10767-010-9091-7>
7. Urban Social Movements and the Right to the City: An Introduction to the Special Issue on Urban Mobilization: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11266-018-0030-y>
8. Urban movements in neoliberal Europe: <https://doi.org/10.1080/14742837.2017.1393410>
9. Urban Activism in Central and Eastern Europe: A Theoretical Framework: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=303636>
10. The Development of Urban Movements in Central and Eastern Europe: https://pts.org.pl/wp-content/uploads/2016/04/urban_grassroots_movements_1_introduction_jacobsson.pdf
11. Seven challenges for the study of urban movements: <https://cityterritoryarchitecture.springeropen.com/articles/>

10. Додаткові ресурси:

1. Cedos – аналітичний центр і спільнота <https://cedos.org.ua/researches/topic/city/>